

دی‌دگا

شماره: ۰۶۷

تاریخ: ۱۳۹۰/۱۱/۹

موضوع: گزینه‌های جدید برای تحریم بخش نفت ایران

تهیه و تنظیم: امیرضا سوری و احمد تشکینی

توضیح اجمالی:

علاوه بر تحریم بخش نفت ایران (چون ممنوعیت سرمایه‌گذاری در بخش نفت، جلوگیری از انتقال وجه حاصل از صادرات نفت و ...) کارشناسان غربی بدنیال گزینه‌های جدیدتری می‌باشند. گزینه جدید کارشناسان غربی این است که «هر شرکتی که اقدام به صادرات محصولات مبتنی بر نفت مانند بنزین، پلاستیک، محصولات پتروشیمی، الیاف مصنوعی می‌نماید گواهی ارایه نماید که از نفت ایران در ساخت آنها استفاده نشده است». این بدان دلیل است که هم اکنون نفت ایران به صورت مخلوط در پالایشگاه‌ها و صنایع اروپا و آمریکا جهت تولید بنزین، گازوئیل و محصولات پتروشیمی استفاده می‌شود. همچنین ایران بیش از ۲ میلیارد دلار محصولات پتروشیمی به چین صادر می‌کند و چین این محصولات را به پلاستیک تبدیل کرده و به اروپا و آمریکا صادر می‌نماید. مجموع این عوامل موجب شده تا ایران در بازار کشورهای غربی حضور داشته باشد.

همچنین چون ممکن است ایران نفت خود را از طریق شرکای استراتژیک مانند ونزوئلا به فروش برساند، راهکاری که کارشناسان غربی در نظر گرفته‌اند تشخیص ماهیت نفت وارداتی به پالایشگاه از طریق خواص (سنگین و سبک، شیرین و ترش بودن) است. بدان مفهوم که نفت خام ایران را بوضوح می‌توان از سایر منابع نفتی تمیز داد. در این راستا پالایشگاه‌ها باید تعهد رسمی دهند که نفت خام ایران را در جهت تولید محصولات نهایی بنزین، گازوئیل، محصولات پتروشیمی و ... پالایش نمی‌کنند.

نکات کلیدی:

طرح‌های پیشنهادی کارشناسان غربی دارای مشکلات و چالش‌هایی است:

- پیش‌بینی آژانس بین‌المللی انرژی در خصوص میزان تقاضا و عرضه نفت خام نشان می‌دهد در سال ۲۰۰۹ میزان عرضه و تقاضای نفت خام تقریباً برابر می‌باشد ولی در سال‌های ۲۰۱۰، ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ میزان تقاضای نفت خام به ترتیب ۰.۹، ۱.۱ و ۰.۷ میلیون بشکه در روز از عرضه نفت خام پیشی خواهد گرفت. از طرفی پیش‌بینی سازمان اطلاعات انرژی آمریکا در خصوص قیمت نفت خام (WTI) طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳ نشان می‌دهد قیمت نفت خام روند صعودی خواهد داشت و به ترتیب ۱۰۰.۲، ۹۴.۸، ۷۹.۴ و ۱۰۳.۷ دلار خواهد بود. صندوق بین‌المللی پول نیز پیش‌بینی کرده است قیمت نفت خام از ۷۹.۰ دلار در سال ۲۰۱۰ به ۱۰۷.۱ دلار در سال ۲۰۱۱ و ۱۰۸.۰ دلار در سال ۲۰۱۲ افزایش یابد. همانطور که پیش‌بینی‌ها و آمارهای بین‌المللی نشان می‌دهد طی امسال و سال آتی تقاضای نفت از عرضه نفت پیشی گرفته و منجر به افزایش قیمت نفت خواهد شد که در صورت تحریم نفتی ایران، افزایش تصاعدی قیمت نفت خام بدیهی است.

- نظارت بر صادرات و واردات محصولات نفتی کشورها به خصوص کشورهایی مانند هند و چین که عمدۀ نفت خود را از ایران وارد می‌کنند بسیار مشکل است. از طرفی تغییر نفت مورد استفاده در پالایشگاه نیاز به سرمایه‌گذاری مجدد دارد که شش ماه به طول می‌انجامد.

براین اساس ایران می‌تواند با اعطای تخفیف به معامله‌گران نفتی، قبول حق بیمه نفت ارسالی و عرضه نفت در قراردادهای بلند مدت دستیابی به یک عملکرد واحد جهانی علیه خود را سخت کند.

تأیید رئیس موسسه:

تأیید رئیس گروه مشاوران: